

کریار
بو هموشو پینک
به ۳ مانک یک
به شش مانک دو
به سالیک چوار روپیه ددها
اعلان یا ایشیکی خوپی
له بره دوا پیدا ده نوسریت
بو دو دیر ۳ آنه ده سینریت

پیشکوتن

حفته جار یک درده چیت

هموشتیک
بو پیشکوتن
ده نوسری

یکی به آنه یک

(سال ۱ ژماره ۲۹) - (روز پینچشمه ۲۸ صفر ۱۳۳۹ ۱۱ نوامبر ۱۹۲۰) -

له جوتیک کلاش هیچی تریان نه بردبو « واق ورمانه -
عجایبه » که تا ایستا « دز » زورتر نه بوه . چونکه جاف
دزیان زوره .

عمر آغا ده بوت او شمالانه که ایستا دیاره هی کلالی
و کلهوره که جافی تو او نهن له لاهه تیکل جاف بون
همو جاف له جیاتی له ورده بی باج به والی سنه بدات
امسال ۴۰۰ تمانیان داوه جکه له هی ماین و مر .
پنجویی وا دیاره که هیانه . همو جلی چاک و خانوی باش
و باغی کوره یان هیه که دو له مندی یان
نشان آدات .

۲ اوست

امرو بزوتین بو سنه ام سفره م بو یه یه که کیوی
« کران » بینم لکل خاکی والی سنه لپاش ساعتیک
چوینه ولاتی ایرانه وه لپاش ساعتیکی برکه که یشتینه
برزایی دریای مریوان درکوت . ده لهن ام دریاچه یه
همو سال کوره ترده بی . بلام له نشانه یک من دیم وا
تی ده کم که پچو کترده بیته وه .

زستان هنی جار سهول وای ده بستیت سواره توفانی
بسر یا بروات . لم نریکانه چوار چاوشی کیخسرو بک
توش هاتین به زیرک اسپه کانیندا پارچه فرشی
ویشوداریان هلواسی بو . نازانم امه به چه بیریک بو .
ساعت چوار که یشتینه شماله کانی کیخسرو بک نریک

صد سال لمو پیش

پاش ماوه یه

۱۳ اوست

امرو بیانی زوله بستان بزوتین و له دشتی تان
رابوردین دیسان هاتینه وه دشتی بردم احمد کلوان له
آوی قزلبه پرینه وه که یشتینه پنجوین که جیکایی زور
خوش و رون و ریکه . بلام من اونده نخوش بوم که
نم ده پرزایه سر هیچ . له هر چوار لاهه رش مالی
جاف داگیری کردبو . خریکن کوچ بکنه
شاره زور .

همو کلویل و باریان دخته سر « کا » وک کوردی
« رشوان » لای اناطولی ده کن . جافه کان همو
اسلحه یان هیه هندیکان شمشیر و قلخان هنی دامانجه
سواره کان همو نزه یان هیه . له ناو امانه دا ژنیک بو
وا دیاره له نجییه کانه چونکه سواری ماینیکی زور چاک
بو . دوسه سواریشی لکل بو . ژنه کان هیچیان رو
دا ناپوشن . اوای پنجوین هی فتح الله اغایه که مالی
له سلیمانیه . پنجوین سالی ۱۵۰۰۰ غروشی ده بی
باغ و ماغی زووی هیه اهالیه که ی زور تریان
کاروانچین .

۱۹ اوست

امشو دو دزهاته ناو خیوته کانی ایمه وه بلام جکه

انکلیسدا دازیت . به یاریه ی اوانه که حاکم عام خوی
هلیان ده بریریت . لاسر پیویست مسکری به ایش و
کاری « عراق » بجی دهینیت . تاوختی که « کومل »
له لاپنی خلقه وه دا ده نریت .

اوانه که ایستا بو « قایینه » دازاون امانه ن .

ناظر داخلیه سید طالب پاشای تقیب

« مالیه و محاسبیه ساسون افندی حسقیل

» محافظه جعفر پاشا العسکری

« عدلیه حسن افندی پاچه چی

» اوقاف مصطفی افندی آلوسی

« معارف و صحیبه عزت پاشا

» تجارت عبداللطیف پاشا مندیل

اوانه ی که لویدانی ایشیکی تایتی دا ده نیشن
امانه ن :

حمدی پاشا بابان . عبدالمجید افندی شای . احمد
پاشا زهیر . عجیل پاشای علی . محمد سیهود امیر بغیله .
سید هادی قزوینی . عبدالرحمن پاشای حیدری . عبدالغنی
افندی کبه . داود افندی جستا فانی . عبدالحیار پاشای
خیاط . نخری افندی جمیل زاده .

أم دسکا وبره و حکومته دخلی به سر
کور دستانه وه نیمه .

۴

قایینه عثمانی

صدر اعظم توفیق پاشا

ناظر داخلیه عزت پاشا

« حربیه ضیا پاشا

» خارجیه صفا بک

شیخ الاسلام نوری افندی

—

دریاچه که خویشی هات به پیرمانه وه لکل ۳ کوری
خوی و محمد بک کوری قادر بک .

اوشوینه که شمال و خیوته کانی کبخسرو بیکی لی بو
جیکایی زورخوش تماشابو . لای خواری قلا ی مر یوان
دیار بو . بلام ویرانه یه کویا له وختی ساسانیه کانه وه
هیبه . لاسر شاخیکی ترشوینی دو قلا ی کون هیبه .
اولای دشت و لای روز آوای به شاخی هورامانه وه
کراوه — وک دیواره لاسر شاه زور — پشتی هورامان
دره یکی باریکه له سلیمانیه وه ده روات بو که انشاء که اوه
ریکای شامیانی پی ده لین . له ناوأم دره یه دا آویکی
پچوک هیبه له شاخی (کران) دیته خواره وه .
ده رزیده ناو آوای مر یوان .

۲۱ اوست

امرو بزوتین لپاش چن ساعتیک که یشتمینه آوایی
کوپزه کویره که له دره یکی تنک و باریکدایه لیره دا شری
سلیمان پاشای کهیای بغداد و عبدالرحمن پاشای کورد
روی دا و لپاش ده دقیقه شمر کردن سلیمان پاشا
به دیل کیرا .
آوایی کوپزه کویره زور خراپه دانیشتوانی زور بی
دست و دسته لاتن .

۲۵ اوست

ام چن روزه نخوش بوم هیچم نه نویسه وه ته وه .
ایستاله « دوپسه » ین سببنی برمان وایه بچینه « سنه »
امشو میرزا فیضی الله که یکیکه له کاتبانی والی سنه
که یشته .

ماوتی

— « (۰) » —

بغداد

اسر خواهشی (حاکم عام) تقیب بغداد قبولی کردوه
که کوملی و دائره یکی موقتی له (پولتیک و بری) دوات

ریکای کفری

روزی شمه میززا فرج حاجی ابراهیم اغا عزت بك
عثمان پاشا خواجه عبدالکریم افندی علمکه باشکاتب بلدیه
محمود افندی لکل حاکم چون بو تماشا کردنی ریکای
کفری و پردی تانجرو .

پردی تانجرو چوار طاقی تو او بوه دست کراوه به
طاقیکی تر هر چن ام زستانه تو او نابی بلام هاتو چوی
بسرا ده کریت .

ریکای کفری تا سر ژا زیله تو او بوه و که یشتوته
او « توه » که له تنکی ریکای تیماره چن روز یکی تر
لیک ده دریت لکل او ریکایه ی که له تیماره ووه کراوه .
تا بیست روزی تررنکه له سلیمانیه وه هتا تیمار تو او بی .
روزی شمه او تومو بیسل لوتشکه بره ی ژور تیماره ووه
به ۵۵ دقیقه که یشته سلیمانی .

روشت کوردان

باسی اسدالدین کوری کلانی کوری
عماد الدینه

وا بیسترا که له وختیکی پشوی دا له تته ووه حاجانی
حکاری اسدالدین که یشته مصر لای سلطانه کانی
« چرا کسه » ایش اوانی اختیار کرد . له سردا چن جاو
ازانی نوان . واری کوت له شریکدا دستیکی روی
یکدست مایه ووه پاشای اوسا له جیاتی دسته براوه کی
دستیکی آلطونی بو کرد . ایچکار خوشه ویست بو .
زوریان ده لاوان . ناویان نا اسدالدین زو چنک .

حسن بك آق فونیلو : وختی له ایشوکاری سلطنت
ایراندا دستی پیا کرد . بلاوه ی به حاجانی کردستان کرد .
صوفی خلیل و عربشاه بك که له کوره تورکان آق فونیلو
بون ناردنی بو کرنی ولاتی حکاری صوفی خلیل بینیک
چاوه ری امه بو هاکوتی دست کویت و پلامار بدا

تا هلی دست کوت و لیشاوی برده سر حاکم حکاری
أوروژه چوار شمه بو . عزالدین شبر لو وخته دا حاکم
بو هر چن هوالیان هینا وا دژمن هاته سرمان . وتی
امرو چوار شمه یه روزی قرقشه نیه شر لکل دژمن
لای من نیه . آمو حکاری کرا . شر کردنیان نایه پیش
بی که لک بو . به جاریک صوفی خلیل و عربشاه بك
بسریا رژان کوشتیان و ولاتی حکاری به جاریک له
ژیر چنک او ان هینرایه دره ووه خویان داکیریان کرد
پاراسنن و تماشا کردنی او ولاته یان دابه دست عشیرتی
« دنبلی » بینیک له لاینی آق فونیلو ولاتی حکاری
له ژیر دستی عشیره تی دنبلی بو .

کوملی له پیاوانی ناحیه « دز » که له آسورین وک
جاران بو کرین و فروتن رویان کرده . مصر و شام که
تماشای کرده و هی اسدالدین زر چنکیان کرد له ناو خوبندا
ده این ام پیاوه حکومت حکاری لی دیت و پی ده کریت
وا چا که له کلی خریک بین بو بردنه ووه ولاتی حکاری
لوی دای مزربینه سرایشی حکومتی . پاشا امه یان
یکانه اسدالدین اویش لای باش بو . لکل آسوریه کان
روی کرده ووه ولاتی خوی چن وختیک خوی درنخست
چاوه ری هاکوت بو .

اوسا دانیشتوانی او ناحیه یه وایان دامز رانبو که
روژی شموان پاشا ایشوکاری خویان هرچی پیویست
بویا له دغل و شتی ترده یان کیشایه قلا ی
« دز » هوه .

شویک اسدالدین لکل کوملیک له ازای عشهرت
جل ده کورن تیغ و سلاح له ناو باره کا وشتی تر داده کرن
پشت دهبستن و ده کتبه قلا که همویان که ده کتبه
قلا که باره کان ده خن تیغ و سلاحه کانیا در ده هینن
و پلاماری پیاوی ناو قلا که ده دهن هنیک له « دنبلی »
به لیدانی تیغ دخنه سرزوی و هنیکیان به تیری

زهر آوی دمار درده هینن . ایترا رهاتیکاپ پی
 ده کن اوسری دیارنجی . قلاکه پاک ده کینه وه له « دبلی »
 خیوتی حکومتی عباسی دیسان له سسر فیلای دز برز
 ده کریمه وه . روز به روز اسدالدین اولانه ی له بونی
 دنبل و اولانی تر پاک ده کرده وه . چونکه حکومتی اولانه
 له روزی شمه دا کونه وه دست حکاری به زمانی
 اولانه ویش به شمه « شنبو » ده لهن به حاکمانی
 شنبو ناوبران .

اسدالدین هتا بینهک حکمداری کرد چونکه روزی
 تو او بو بو داوینی نه مانی کورت کرد . و چنکی دایه
 بروکی اوه دنیا و روی .

کدام دوحه اقبال سسر بچرخ کشید
 که صرصر اجاش عاقبت ز بیخ نکند

ملک عزالدین شیر کوری اسدالدین زرچنگ : له
 پاش نه مانی باوکی حکومتی کونه ژیر دست .

امیش چن وختیک ایشوکاری واپران . وک
 باوکی کوچی اوه دنیا ی کرد .

پیاویکی تو او و ایش کر چاک کرده وه
 و باش بو .

زاهد بک کوری عزالدین شیر : پاش باوکی بو به
 حاکمیکي سربخو نریک ۶۰ سال دورته ی حکومتی بو .

له وختی حکومتیا فرموده ی روا بو . لاینی شاه اسماعیل
 صفوی کرت لای شاهه وه باش تماشاده کرا نوسینی

ایالتی بو نوسرا جار جار به « عمی » ناوی ده برد .
 خوشه وپستیکي تو او یان له ناودا هبو . زاهد بک دو
 کوری پاش بچی ما ملک بک وسید محمد بک لو روزانه دا
 که زندویتی که شتیره دوانی رلاته یکانی له هر دو کوره کی
 بش کرد و خوی باری کرده اوه دنیا .

ملک بک کوری زاهد بک له جیمکای باوکی له قلا ی
 بای بامر دانیشه سراسی حکومتی . به عدالتیکي تو او
 لکل رعیه دا رایوارد حوت کوری هبو . ۱ زینل بک
 ۲ بایندر بک ۳ بودلق بک ۴ بازید بک ۵ حسین بک
 ۶ بهالدین بک ۷ رسم بک لوانه رسم بک له زندویتی
 باوکیدا دستی کرد به نماشا کردن و پاراستنی ناحیه کواش
 و قلا ی اختار . لکل عشه پرتی « روزکی » لاسر ناحیه
 کواش تیک چو ناخوشیان کونه ناو لاسر اوه کوژرا .

ماویتی

بوزانین

جکه له عسکری هچکس له کولان و ریکای ناو
 شاردا تاو و غار بدایم رنکه جزا ده دریت :
 هول جار پینج روییه دوم جار ۱۵ سیم جار ۳۰
 روییه یا خو حوت روز چپس ده کریت .

حاکم میامی

میجرسون

۶

(ژماره نفوسی ناحیه و قضاکانی سلیمانی وک ژیره وهیه)

پاشماوهیه

ناوی جیمکای	پیاو	ژن	بح	کور	هموی	چن خانوه	چن دی یه
زاب	۶۸۲	۷۳۸	۳۹۳	۳۹۳	۲۲۰۶	۵۴۰	۳۸
جباری	۳۷۲	۳۷۸	۱۶۸	۱۷۱	۱۰۸۹	۳۱۷	۳۲
سنکاو	۶۵۱	۶۹۷	۳۹۴	۵۲۳	۲۲۶۵	۵۶۲	۴۸
البجه	۲۲۴۹	۲۱۰۳	۱۰۵۱	۱۱۰۶	۶۵۰۹		
پنجون	۸۲۴	۸۱۰	۵۱۲	۵۷۷	۲۷۲۳		

ماویتی

۱۴۷۹۰ - ۶۹ -